

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

274

Vragen van het lid **Sneller** (D66) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht «Nieuwe socialemediaregels uitdaging voor partijen in campagnetijd»* (ingezonden 7 oktober 2025).

Antwoord van Minister **Rijkaart** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 27 oktober 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Nieuwe socialemediaregels uitdaging voor partijen in campagnetijd»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wanneer verwacht u dat de nationale uitvoeringswet van de Europese Transparantieverordening in werking kan treden?

Antwoord 2

Ik verwacht de uitvoeringswet voor het einde van dit jaar bij uw Kamer in te dienen voor behandeling. Op 26 september jl. heb ik uw Kamer bij brief geïnformeerd over de uitvoering van de Europese verordening over transparantie en gerichte politieke reclame (hierna: de verordening).² De verordening is vanaf 10 oktober 2025 rechtstreeks van toepassing in de EU-lidstaten. Het kabinet werkt sinds 2024 aan een uitvoeringswet, waarin het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat), de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) en de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) worden belast met de uitvoering van de taken uit de verordening. De uitvoeringswet is in het voorjaar voor een uitvoeringstoets gedeeld met de betrokken instanties. Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State is op 8 september jl. uitgebracht. Momenteel werk ik aan het nader rapport, waarna het wetsvoorstel bij uw Kamer wordt ingediend. Uw Kamer gaat vervolgens over de snelheid waarmee deze wordt behandeld.

¹ NOS, 2 oktober 2025 (<https://nos.nl/collectie/14002/artikel/2584920-nieuwe-socialemediaregels-uitdaging-voor-partijen-in-campagnetijd>).

² Voor de Kamerbrief, zie: <https://open.overheid.nl/documenten/90437f76-4ab3-48e8-8ef3-dd4fe98f6d99/file>

Vooruitlopend op de uitvoeringswet heb ik samen met het Commissariaat, de AP en de ACM gewerkt aan een aanwijzingsbesluit. Dit besluit is ook op 26 september jl. aan uw Kamer gestuurd.³ Daarin wordt het Commissariaat aangewezen als bevoegde autoriteit en krijgen de andere betrokken instanties enkele noodzakelijke taken toebedeeld. Zo wordt duidelijk welke instanties de verordening in Nederland gaan uitvoeren. Hierdoor kan het Commissariaat vooruitlopend op de inwerkingtreding van de uitvoeringswet al werken aan normuitleg, uitvoeringsbeleid en voorlichting geven aan marktpartijen die politieke reclame aanbieden en uitgeven. In het aanwijzingsbesluit worden de toezichts- en sanctietaken die volgen uit de verordening nog niet belegd bij de betrokken instanties. Ik acht hiertoe een formele wet noodzakelijk, omdat in de verordening zelf niet is opgenomen welke organisaties in Nederland belast worden met het toezicht op de naleving van de verschillende onderdelen van de verordening. Uitzondering hierop is de AP, die in de verordening rechtstreeks wordt belast met het toezicht op de naleving van de artikelen 18 en 19 en hiertoe ook sanctietaken krijgt. Zodra de uitvoeringswet in werking is getreden, zullen de handhavende bevoegdheden voor de overige onderdelen ook zijn belegd.

Vraag 3

Hoe zal er gecontroleerd worden of sociale mediaplatforms, zoals X, voldoen aan de Europese regels omtrent politieke advertenties?

Antwoord 3

Het toezicht op in hoeverre een platform zich aan de in de verordening gestelde regels voor politieke reclame houdt, ligt in beginsel bij de toezichthouder van het land waar het platform zijn Europese hoofdkantoor heeft. Aangezien veel grote socialemediaplatforms, zoals X, hun hoofdkantoor in Nederland hebben, ligt toezicht en handhaving bij de Nederlandse toezichthouders. Als daar aanleiding toe is, zullen de Nederlandse toezichthouders de Nederlandse collega's op de hoogte stellen van signalen of klachten.

Vraag 4

Aangezien de Europese Transparantieverordening politieke advertenties beperkt maar niet volledig verbiedt, hoe wordt in deze verordening omgegaan met situaties waarin sociale mediaplatforms bepaalde politieke partijen wel toestaan om te adverteren, terwijl andere partijen worden geweigerd?

Antwoord 4

Het zou onwenselijk zijn als zich de situatie voordoet dat socialemediaplatforms bepaalde politieke partijen wel toestaan om te adverteren, terwijl andere partijen worden geweigerd. Dat deze situatie zich gaat voordoen, is in dit stadium echter geen gegeven. Wanneer platformen bepaalde politieke partijen of andere adverteerders ongelijk zouden behandelen, dan is het, gezien de vestiging van de meeste platformen in Nederland, aan de Nederlandse toezichthouder of de Europese Commissie om te beoordelen of hier sprake is van een overtreding van Europese regelgeving en om in dat geval op gepaste wijze te handhaven.

Vraag 5

Acht u het wenselijk om additionele maatregelen te nemen om ongelijke behandeling tussen politieke partijen door sociale mediaplatforms te voorkomen?

Antwoord 5

Deze regelgeving is voor alle lidstaten en ketenpartners in de EU nieuw. De precieze toepassing van de verordening moet gaandeweg vorm krijgen in de praktijk. Door de uitwisseling van informatie en vragen wordt de uitvoering van de verordening verder verduidelijkt en beter uitvoerbaar. Zo gaat in de komende periode blijken wat er mogelijk is binnen de huidige wet- en

³ Voor het aanwijzingsbesluit, zie: <https://open.overheid.nl/documenten/41e2509c-c63c-474b-9863-bce6d32da524/file>

regelgeving. Na de door de Europese Commissie geplande evaluatie van de verordening kan gezien worden of additionele maatregelen wenselijk zijn.⁴

Vraag 6

In hoeverre vallen berichten van influencers die gesponsord zijn door politieke partijen onder dezelfde transparantieverplichtingen en beperkingen als reguliere online politieke advertenties?

Antwoord 6

Influencers die boodschappen overbrengen waarvoor door een politieke partij een betaling in geld of natura wordt verricht, vallen onder de werkingssfeer van de verordening. Zij zijn dan zogeheten «uitgevers van politieke reclame» die de verplichtingen moeten nakomen die op hen van toepassing zijn. In de door de Europese Commissie vastgestelde richtsnoeren bij de verordening wordt dit helder weergegeven.⁵ Dit betekent dat influencers bij de plaatsing van zulke content de politieke reclame als zodanig moeten labelen en een transparantieverklaring beschikbaar moeten stellen.

Vraag 7

Hoe zal gecontroleerd worden of deze influencerberichten zich aan de regelgeving houden?

Antwoord 7

Het is per 10 oktober 2025 mogelijk om bij het Commissariaat voor de Media een melding te doen over mogelijke overtreding van de verordening. Voor het gevolg geven aan handhavende bevoegdheden is de uitvoeringswet echter vereist. Wanneer deze in werking is getreden, kan het Commissariaat, bij het houden van risicogestuurd toezicht, bepaalde influencers nauwlettender volgen en, indien nodig, gepaste maatregelen treffen. Tot die tijd zal het Commissariaat inzetten op preventieve maatregelen zoals voorlichting, bewustmaking en normuitleg.

Vraag 8

Welke sancties acht u passend tegen platformen die de Transparantieverordening overtreden?

Antwoord 8

Het is van belang dat sancties voldoende afschrikwekkend zijn, maar ook rekening houden met aspecten als ernst, impact en recidive. De verordening biedt daarvoor ruime mogelijkheden.⁶ Het is echter aan de toezichthouders om te bepalen wat gepaste sancties zijn bij overtredingen van de verordening. Bij overtredingen door de grote platformen zullen dit veelal de lerse toezichthouders zijn.

Vraag 9

Acht u het wenselijk om additionele regelgeving in te stellen om niet alleen sociale mediaplatformen maar ook politieke partijen te kunnen sanctioneren als ze zich niet houden aan de regels in de transparantieverordening?

Antwoord 9

Zie het antwoord op vraag 5.

⁴ Zie voor de evaluatiebepaling art. 27 van de verordening.

⁵ Zie o.a. 1.3.2. en 2.1, aldaar voorbeeld 14, in de Richtsnoeren ter ondersteuning van de uitvoering van Verordening (EU) 2024/900 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=OJ:C_202505514

⁶ Zie daarvoor art. 22, vijfde lid, en art. 25 van de verordening. Met de Nederlandse uitvoeringswet worden de sanctiemogelijkheden die de Algemene Wet Bestuursrecht biedt, toegekend aan de betrokken instanties.